

İLEUSLARIN ETYOLOJİK BÖLÜMÜ VE TAKDİMİ

Dr. Türesin ÇEHRELİ (*)
Dr. Tanju SOYER (**)
Dr. Ayvaz KARABIYIKOĞLU (***)
Dr. Ergun SABAR (****)

Bu makalede Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Erzurum Numune Hastanesinde 15 Şubat 1966-15 Ekim 1968 tarihleri arasında, genel cerrahi kliniğinde, klinik tanıları ile, cerrahi tedavileri yapılan mekanik ileusların etyolojik bölümüne göre 376 vakalık bir seri takdim edilmiştir. Ve bu serinin %64,95'i strangülasyon ileuslarından, %35,05'i basit tıkanmalardan, ayrıca 576 vakanın %62,5'u Sigmoid kokol ileum volvulusu ve brid ileus'undan meydana gelmiştir.

Karında yaygın ve şiddetli ağrılara sebep olan hastalıklar arasında ilk planda ileuslar da düşünülmelidir. İleus barsak pasajının durması halidir; mekanik ve dinamik olmak üzere iki ayrı şekli vardır. Dinamik şekil, yani barsak hareket fonksiyonundaki bozukluktan ileri gelenler, gelenler, paralitik vkspastik olarak ikiye, ayrılırlar. İleuslardan en çok görüleni ve en önemlisi mekanik tiptir. Bazen birden fazla sebebin rol oynadığı ileus vakalarında vardır.

Mekanik ileuslar fizyopatolojik bakımdan basit tıkanma ve strangülasyonlu tıkanma olarak ikiye ayrılırlar. Bu iki şeklin birbirinden ayırt edilmesi prognoz ve tedavi bakımlarından büyük önem taşımaktadır.

Vick'in 6.892 vakalık serisinin 37.9 unu (2610 vaka) basit obstürüksiyonlar, % 62, lini (4282 vaka) strangülasyonlar meydana getirmektedir. Bu seri içinde ilk yedi sırada % 20 strangemoral herniler, % 15 güle ingjunal invaginasyonlar, % 7,35 brid ileusları

-
- * Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi genel Cerrahi Bölümü asistanı
** Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi genel Cerrahi Bölümü asistanı
*** Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi genel Cerrahi Bölümü uzmanı
**** Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi genel Cerrahi Bölümü doçenti

herniler, % 19,4 strangüle ve % 5,4 ile de starangüle umbilical herniler yer almaktadır. Bunları diğer strangüle herniler, volvuluslar, emboli ve trombozisler, safra taşları, konjenital atreziler sütrüktürler, ve % eksternal komprasyonlara bağlı ileuslar takip etmektedir.

MATERYAL ve METOD

15. Şubat 1966 gününden 15. Ekim 1968gününe kadar genel cerrahi kliniğimizde 376 vakalık ileus serisi tesbit edilmiş bulunuyoruz. 376 vakalık serinin 347 sinin tanısı per operatif olarak konulmuştur. Geri kalan 29 vaka sigmoid kolon volvulusuna ait olup-rektosigmoideskopi vasıtasıyla rektal tüp ile detorsiyone edilmiştir-tanısı klinik bulgulara ve radyolojik görünümüne göre konulmuştur.

Bu kadar kısa zamanda, şu kadar çok sayıda cerrahi tedavilerini yaptığımız 276 vakalık ileus serimizin etyolojilerine göre bölümünü yaparak sizlere sunuyoruz:

A. Basit tıkanma vakaları:

1. İnvagantasyonlar

Erkek: 15 kadın: 2, toplam:17 vaka, yüzde oranı: %4,52.
Görüldüğü en küçük yaş:2 günlük.
Görüldüğü en büyük yaş:57
Ortalama yaş: 19,4.
4 vakada barsak rezeksiyonu yapılmıştır.
Eksitus: 8 vaka.

II. Karsinoma

Erkek: 4, kadın:1, toplam 5 vaka, yüzde oranı: %1,32.
Görüldüğü en küçük yaş 26
Görüldüğü en büyük yaş: 55.

Ortalama yaş: 40,4.

Eksitus: 2 vaka.

III. Stirüktür

Erkek: 7 vaka, yüzde oranı: %1, 86
2 vakada rezeksiyon yapılmıştır.

Eksitus: 2 vaka

IV. Konjenital atreziler (anal atrezi, mobil çekum, konjenital brid)

Erkek: 14, kadın: 4, toplam 18 vaka, yüzde oranı : %4,78
Görüldüğü en küçük yaş:2 günlük.
Görüldüğü en büyük yaş:47
Ortalama yaş: 22,3.
Bir vakada barsak rezeksiyonu yapılmıştır.
Eksitus: 6 vaka.

V. Paraziter (askaris, tenia saginata)

Erkek: 7, yüzde oranı: %1,86.
Görüldüğü en küçük yaş:6.
Görüldüğü en büyük yaş:36
Ortalama yaş: 18,4.

VI. Bridler

Erkek:51, kadın:15, toplam:66 vaka, yüzde oranı: 17,52.
Görüldüğü en küçük yaş:2
Görüldüğü en büyük yaş:70
Ortalama yaş: 36,4.
6 vakada rezeksiyon yapılmıştır.
Eksitus:4 vaka.

VII. Meckel Divertikülü

Erkek: 10, kadın:2, toplam:12 vaka, yüzde oranı: %3,19.
Görüldüğü en küçük yaş:6.
Görüldüğü en büyük yaş:55
Ortalama yaş: 30,2.
Eksitus 1 vaka,

Görüldüğü en küçük yaş:6.
Görüldüğü en büyük yaş:70
Ortalama yaş: 40,8
8 vakada barsak rezeksiyonu yapılmıştır.
Eksitüs: 9 vaka.

VII. Sigmoid kolon volvulusu Er-
kek: 104, kadın: 11, toplam:
115 vaka, yüzde oranı: %27,74.
Görüldüğü en küçük yaş:13.
Görüldüğü en büyük yaş: 80
Ortalama yaş: 53,40
16 vakada primer rezeksiyon,
6 vakada gangren sebebi ile
rezeksiyon yapılmıştır.
Eksitüs 9 vaka.

Vakalarımızın % 35,05 ini (135
vaka) basit obstrüktifasyonlar,
yüzde % 64,95' şii (244 vaka) strangü-
lasyon- lar meydana getirmiştir. 15 şubat
1966-14 Ekim 1968 günleri arasında
genel cerrahi polikliniğinde (acil polik-
linik dahil) 30.913 hastanın muayenesi
yapılmış olup kliniğe 3.122 erkek, 1252
kadın olmak üzere toplam 4.374 hasta
yattırılmıştır. İleus vakalarımız polikli-
niğe başvuran hastaların % 1,21' ini
yatan hastalarında % 8,59'unu mey-
dana getirmektedir. Ayrıca kliniğe yatan
hastalarımızın 59'u ileuslu kadındır.
Bu sayı ileusların % 15,60' ıdır. 51
vakada gangren sonucu barsak rezeksi-
yonu yapılmıştır. 376 vakalık serimizde
(ölüm oranı % 13) 49 ölüm vakası
tesbit edilmiştir.

SONUÇ

Takdim ettiğimiz 376 vakalık se-
rimizin etyolojik bölümündeki yüzde
oranlarına göre, ilk yedi sırayı sigmoid
kolon torsiyonu, brid ileusları, ileum
volvulusları, stargüle ingunal-skrotal

B. Strangülasyonlar:

I. Strangüle ingunal ve skrotal
herniler
Erkek: 41, kadın: 3 toplam:44
vaka, yüzde oranı: %11,70.
Görüldüğü en küçük yaş:1
Görüldüğü en büyük yaş:80.
Ortalama yaş:39,50.
9 vakada barsak rezeksiyonu
yapılmıştır.

II. Strangüle femoral herniler
Erkek: 3, kadın:11, toplam:14
vaka, yüzde oranı % 3,72
Görüldüğü en küçük yaş:22
Görüldüğü en büyük yaş:70
Ortalama yaş:40,2
4 vakada barsak rezeksiyonu
yapılmıştır.
Eksitüs: 1 vaka.

III. Strangüle umbilikal herniler
Kadın:4, yüzde oranı: %1,06.
Görüldüğü en küçük yaş:43.
Görüldüğü en büyük yaş:50
Ortalama yaş:41.
IV. Diğer herniler
Kadın:2, yüzde oranı %0,53.
Görüldüğü ortalam yaş:45.

V. Internal strangülasyon
Erkek: 10, yüzde oranı %2,92
Görüldüğü en küçük yaş:9
Görüldüğü en büyük yaş:63
Ortalama yaş:39,4.
3 vakada barsak rezeksiyonu
yapılmıştır.
Eksitüs: 4 vaka.

VI. Volvulus (ileum)
Erkek: 51, kadın:4, toplam:55
vaka, yüzde oranı %17,28.

herniler, konjenital atreziler, invaginasyonlar, strangüle femoral herniler almaktadır. Bunları sıra ile Meckel divertikülleri, internal strangülyasyonlar sitriktürler, karsinomolar, paraziter, strangüle umbilikal herniler ve diğer hernie strangülyasyonlarına bağlı ileuslar takip eder.

Vick'in tasnifinde, ileusların etyolojilerinde strangüle ingiunal femoral hernilerin ve invaginasyonların önemli bir rol oynadığı görülmüştür. Bizim serimizde ise sigma torsiyonları, ileum volvulusları brid ileusları yüzde oranları yüksek olarak ileusların etyolojisinde rol oynamıştır.

Bizim vakalarımızda; Bu durumun olmasında Erzurum ve bölgesindeki halkın tek taraflı beslenmelerinin, hijyen şartlarından uzak olarak helalalarının olmamaları ve aynı zamanda soğuk iklim şartları altında defekasyona çıkmadaki ilgisizliklerinin büyük payı olduğu kesinlikle ilgi ve dikkatimizi çekmiştir. Fakat bu neden kliniğimizin ayrı bir araştırma konusu olmuştur.

Ayrıca eksitus yüzde oranının yüksek olmasına sebep vakaların iklim şartları, ilkel inanışlar, bir çok bölgenin doktordan yoksun oluşu sebebi ile terminal safhada hastahanemize başvurmalarıdır.

SUMMARY

In this article at the Faculty of Medicine Atatürk University Numune-Hospital between February 1966 and October 1968 376 mechanical ileus cases had been seen and treated according to etiology 64.95 % were From strangulation ileus and 35.05 From simple ileus on the other hand 62.5 % of the cases were due to sigmoid colon volulus and adhesions.

REFERANSLAR

- 1- Tifiz İ. Oktay S. Aktan H.: İç hastalıkları Semptomatolojisi, Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 781, 1962.
- 2- Schackelford R.T.: Surgery of alimentary tract, 2, Philadelphia and London, WB, 1140, 1965.